

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre . K 24— félévre . . K 12—
negyedévre K 6— egyhónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre . K 28— félévre . . K 14—
negyedévre K 7— egyhónapra K 2:40

Kiadóhivatal Kárász-utca 9
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1915.

IV. évfolyam 53. szám.

Kedd, március 2.

LEGUJABB.

Póla, március 1. A pólai földrengésjelző-készülékek tegnap este katasztrófális földrengést jeleztek körülbelül kilencezer kilométer távolságra.

Berlin, március 1. A tengeralattjárók háborújára vonatkozó második amerikai jegyzékre ma válaszolt a német kormány. A jegyzéket Berlinben adták át Amerika nagykövetének és szövegét holnap fogják publikálni.

Budapest, március 1. A tengeri készletek bejelentése március elsején lejárt. A földmívelésiügyi miniszter a készletek bejelentését most március tizenötödikéig meghosszabbította.

Budapest, március 1. Az Oporvölgyben megvert orosz sereg visszavonulás közben megerősítést kapott és Wyszkowtól északra újra szembeszállt üldöző csapatainkkal. A harcok folyamatban vannak és igen hevesek. Az ágyuszó egész Toronyáig hallható. Uzsoktól északra álló frontunkat is megtámadta az ellenség. A harc itt is épp oly hevességgel folyik, mint Wyszkownál. Helyzetiünk, az eddigi előjelek szerint, kitünő.

Budapest, március 1. Az oroszok Uzsoknál és Duklánál végső erőfeszítéssel küzdenek. Minden emberüket a tűzbe vetik. A küzdelem példátlanul heves és a mieink bátorsága, önfeláldozása és hősiessége eddig minden támadást visszavert.

Róma, március 1. Az orléáni herceget, aki angol vezérkari egyenruhában járt, a francia katonák állítólag kémkedésére letartóztatták.

Berlin, március 1. Németországban legközelebb összeírják a burgonyát s megszámlálják a sertéseket.

London, március 1. Az „Eitel Friedrich“ német cirkáló elsüllyesztett egy francia s egy angol vitorláshajót.

Szófia, március 1. Az albán—montenegrói határon a harcok egyre hevesebbek. A törökök pénzzel és fegyverrel segítik a felkelőket.

Amsterdam, március 1. A kievi kormányzóságtól ötezer magyar, német és osztrák családot száműztek.

Berlin, március 1. Wilson, az Egyesült Államok elnöke az ententéhez intézett jegyzékében azt javasolja, hogy az összes aknákat szedjék fel, amelyek az Atlanti-óceánon és az Északi-tengeren vannak elhelyezve. Párisban és Londonban ellenzik, mert fegyverszünet kellene hozzá, amire egyik fél sem hajlandó.

Bécs, március 1. Szmirnából érkezett jelentések szerint, oda érkezett utasok találkoztak egy nagy angol hajóval, mely súlyosan meg volt sérülve. A hajón számos sebesült tartózkodott.

Róma, február 1. A „Tribuna“ jelentése szerint egy héttel ezelőtt egy francia hadtest indiaiakkal elindult a Gallipoli félszigetre.

Róma, március 1. A Páris védelmére

szervezett repülő-osztály vezetője Girod képviselő, egy földerítő repülés alkalmával súlyosan megsérült. A gép kigyuladt és a képviselő a lábain égési sebeket szenvedett.

Berlin, március 1. Az amerikai kormány felfüggesztette a buza behajózását.

Róma, március 1. Monte Christo szigeténél egy súlyosan megsérült francia buvárhajóra akadtak. Részletek még hiányzanak.

Oroszország titkos ajánlata Romániának.

A *Berliner Tageblatt* írja a következő szenzációs hírt:

Poklevszky-Kozell, a bukaresti orosz követ, mint már jelentettük, a minap *Pétervárra* utazott, hogy *Szasszanovtól* új utasításokat kérjen. Új kísérletével *Bukarestben* ugyanis kudarcot vallott. Az *Osmanische Lloyd* értesülése szerint Románia a következő titkos ajánlatot kapta Oroszországtól:

A románoknak a *Dardanellák* miatti agályát azzal akarta eloszlatni, hogy az orosz kormány nevében *föltétlenül biztosította a román érdekeket a Fekete-tengeren*. Biztosította továbbá a bukaresti szerződés elismerését, ennek logikus következményeként pedig Románia támogatását az oroszok részéről az esetben, ha a *bolgárok*, a *Dobrudzsa* visszavételét kísérelnék meg.

Oroszország ezzel szemben azt követelte, hogy *Románia rögtön vonuljon be hadseregével Erdélybe*. 150.000 embert e célra Oroszország is rendelkezésre bocsát Romániának. Ezzel kapcsolatban *Erdélynek Romániához való csatolását* ígerte meg. A *Bessarabiára* vonatkozó román igények elhallgattatására, *az ott lakó románságnak nagyszabású szabadságokat helyez kilátásba*, valamint a román elemeknek a *városi közigazgatásba* való belevonását.

Követelte Oroszország azt is, hogy Románia *az Olaszországgal való együttműködésért tanúsított fáradozásainak vessen véget és a Bulgáriával való tárgyalásokat is hagyja abba*. A *bolgár átmeneti forgalomba* semmiképpen se egyezzen bele. Magától értetődőnek jelezte azt is, hogy *be kell szüntetnie mindennemű gabona- és lisztkivittelt Ausztria-Magyarországba és Németországba*, a központi hatalmak hirei pedig Romániából eltávolítandók. További követelése, hogy a *román dunai kikötők az orosz hajók számára megnyitandók és egy orosz kikötő-állomás alapításának az engedélyezése a Duna torkolatában*, valamint a román flottának, főképp pedig az „Erzsébet királyné“ cirkálónak az

orosz fekete-tengeri hajóhadhoz való csatlakozása.

Szerbiát egy bolgár támadás ellen megvédendő, Románia vonultasson fel legalább *kétszázezernyi hadsereget a Dobrudzsában*, a bolgár határra, arra az eshetőségre, ha Bulgária a szerb *Macedóniába* akarna bevonulni. Jutalmul ez esetben *Ruszesukot és Várnát* ígerte Romániának.

Ezeket az orosz ajánlatokat azonban Románia visszautasította.

Az olasz közvélemény ébredése.

Róma, február 26. A *Giornale d'Italia* eddig a legellenségesebb indulattal irt Németországról. Meglepő és egyuttal jellegzetes változás észlelhető most ebben a lapban, amikor a németellenes olaszok fejét mossa. *Vezércikkben* gunyosan és dühösen kel ki azok ellen az olasz lapok ellen (főleg a *milánói* sajtó ellen), amelyek napról-napra kövér betűkkel írják a pusztulás előtt álló Németországról, borzasztó német vereségekről és a *Mazuri-tavak* közti német hekatombákról mesélnek. Ezek a badarságok, hazugságok és hamisítások — mondja ez a lap — a külföldön azt a látszatot kelthetik, *mintha Olaszországban csak vakok és bolondok laknának*. Egészen másképpen viselkednek szerinte az *angolok*, akiknek van bátorságuk az igazság szemébe nézni. Dacára a halálos gyűlölségnek, amelylyel Anglia Németország iránt viseltetik, — egyetlen egy angol lapban sem jelent meg ezredrésze sem azoknak az ostobaságoknak, amelyeket az olasz sajtó irt meg Németországról. Az angolok okosságának a bizonyosságul rámutat a *Giornale d'Italia* a *Times* azon cikksorozatára, amelyet az Németországról közöl. Kivonatokat is közöl belőle és végül azon reményének ad kifejezést, hogy ezeknek az elolvasása bizonyára hozzájárul ahhoz, hogy széttoszoljon a *tudatlonságnak az a köde*, amely Németországra vonatkozóan Olaszországban még most is ránehezedik a német dolgokra.

Visszavert orosz támadások.

Berlin, március 1. A nagy főhadiszállás jelenti: Az oroszoknak Lomzától északra és Osztrolenkától északnyugatra ellenünk intézett támadásait visszavertük. Lényeges jelenteni való nincs.

A legfőbb hadvezetőség.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Budapest, március 1. A kárpáti arcvonal nyugati szakaszán sikeres harcok folytán több orosz előretolt állás jutott birtokunkba. Tizenkilenc tisztet és kétezer főből álló legénységet fogtunk el ezuttal és sok hadianyagot zsákmányoltunk.

A Dnyesztvertől délre fekvő területen, miután az oroszok erősítéseket kaptak, elkeseredett harcok folynak. Az állásaink ellen megkísérelt összes ellenséges támadások az ellenség legsúlyosabb veszteségeivel megghiusultak.

Lengyelországban és Nyugat-Galiciában tegnap is csak ágyuharcok voltak.

Höfer altábornagy.

a vezérkari főnök helyettese.

A háboru legnagyobb csatája.

Genf, március 1. A francia lapok azt jelentik Pétervárról, hogy az a harc, mely most a Njemen, Bobr, Narew és a Visztula előtt kifejlődött, a mostani háboru legnagyobb csatája. Az orosz repülőök megállapították, hogy a németek szakadatlanul jelentős erősítéseket hoznak az arcvonalba.

Tilos a mazuri csatáról írni.

Kopenhága, március 1. Az oroszok kelet-poroszországi nagy veresége ideérkezett hírek szerint nagyon lehangoló hatást tett Oroszországban. A pétervári és moszkvai nagy lapok, melyek ezt a vereségeket kommentálni akarták, üres hasábkokkal jelentek meg, mert a cenzura nagyon szigorúan működik. Így a Birsewija Wjedomosti katonai munkatársának cikkét egészen törölték. A Petrogradski Kurier vezércikke helyén csak a cím maradt meg: Több bizalmat! Csak a hasáb végén van néhány sor, amelyben a katonai szakértő megjegyzi, hogy megnyugtathatná az olvasókat, de nem beszélhet nyíltan.

Varsó előtt felrobbantott hid.

Bécs, március 1. A Wiedenski Kurier Polski olyan személyektől, akik Varsót legutóbb hagyták el, megtudta, hogy a lengyel függetlenségi párt tagjai felrobbantották a tluszei vasuti hidat. Tlusze helység a Jasionka-folyó partján fekszik, 32 versztnyi távolságra Varsótól. Az északkeletre fekvő helység vasuti állomása a varsó-szentpétervári vasuti vonalon van. Jasionka-folyó fölött vezető vasuti hidra éjjel-nappal orosz őrséget ügyl fel.

Az oroszok bukovinai menekülése.

Bukarest, március 1

Néhány nap óta Marmornicában időzik a Daily Mail harctéri tudósítója, Basil Clarke. Az angol hírlapíró szépiteni akarta az oroszok bukovinai futását és február 20-án a következő táviratot küldte lapjának:

— Tegnap Csernovicban voltam, ahol az orosz vezérkar egyik főtisztje érdekes részle-

teket mesélt el az oroszok délbukovinai visszavonulásáról és sok fotografiát is mutatott. Ez a visszavonulás a háboru történetének egyik legérdekesebb fejezete.

— Az osztrák-magyar-német csapatok nagy erővel üldözték a hegyutakon az oroszokat, olyan ösvényeken is, melyeket nyáron csak turisták használnak. Menekülőök és üldözők nem egyszer négy láb magas hóban jártak órák-hosszat. A tiroli csapatok a hegygerinceken kergették az oroszokat és ha olyan helyekre értek, ahol lehetséges volt, sziklákat gördítettek a menekülőökre. Az oroszok sokszor egész körül voltak zárva, utjukat lefűrészelt fák állották el és csak rettenetes fáradalmak árán tudtak megmenekülni.

Az oroszok rémuralma Kimpolungban.

Galac, március 1.

A kimpolungi orosz rablóuralom érdekes ckmánya az a hirdetés, amelyet a kimpolungi kerületben kiragasztottak és szóval is kihirdettek. Szól a következőképpen:

FIGYELMEZTETÉS.

A kimpolungi kerületet elfoglaló orosz csapatok vezérkara a következőket rendeli el:

Ujabb német sikerek.

Berlin, március 1. A nagy főhadiszállás jelenti: Verwäknél, Lilletől északra, egy angol légi járművet tüzelésünk leszállásra kényszerített.

Az arcvonalunk egy részén franciák ismét — mint már néhány hónappal ezelőtt tették, — oly lövedékeket használtak, amelyek robbanásakor büzös és fojtó gázokat fejlesztenek. Kárt ezzel nem okoztak.

Champagnei hadállásaink ellen tegnap legalább két hadtest több támadást intézett, de előretörésüket heves harcok után, mind visszavertük.

Az Argonneokban két aknavetőt zsákmányoltunk. Az Argonneok keleti széle és Vauquois közt a franciák tegnap ötször kíséreltek meg áttörést. A támadások az ellenség súlyos veszteségei mellett megghiusultak; azokat a hadállásokat, amelyeket Vadonvillertől keletre elfoglaltunk, az ellenség visszafoglalási kísérletei ellenében tegnapig megtartottuk.

A legfőbb hadvezetőség.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Megtört a francia támadás.

Rotterdam, március 1. A Courant tudósítója jelenti a nyugati harctérről, hogy a francia hadsereg újabb offenzívája megtört.

ÉSZAKFRANCIAORSZÁGBAN.

Genf, március 1. A franciák óriási ütőerő kifejlesztését várják Észak-Franciaországban; az ott berendezett katonai kórházakat azért kiürítették és a sebesülteket Dél-Franciaországba szállították.

A flandriai küzdelem.

Amsterdam, március 1. A Telegraf-nak jelentik: Szombaton délben dörögni kezdtek

1. Este öt órakor egy ember se mutatkozott az utcán. A házakban csak este hat óra után lehet világosságot gyujtani, jól lefüggönyözött ablak mögött.

2. További intézkedésig negyvennyolc órán belül senki sem mehet kecsival, lovon, gyalog Sadowa, vagy Pozsonra irányába.

3. A Kimpolung városa felelős az orosz katonák életéért. Ennek biztosítékául alulírott parancsnok kezéhez 5000 koronát kell lefizetnie. Ha valamelyik katonának polgári személy részéről bántódása esik, úgy az 5000 korona elvesz, a várost pedig megsemmisítik. Ha egy órán belül az 5000 korona nem lesz a parancsnok kezében, a várost rögtön felgyújtjuk.

Kimpolung, 1915. január 22.

Sneur, kormányzó.

Amerika nagyon aggódik.

Newyorkból táviratozzák a Frankfurter Zeitung-nak: Az amerikai Egyesült-Államok kormánya nagyon aggódik az európai kivitel teljes megbénulása miatt. Wilson elnök azt kívánja, hogy a törvényhozás hatalmazza fel őt törvény után az általános kiviteli tilalom kibocsátására; ezen az uton az Unio abba a helyzetbe jutna, hogy a hadviselő államok egyikét vagy másikat a szükséghez képest kényszeríthetné az amerikai kereskedelmi hájózás érdekeinek tiszteletben tartására.

a flandriai tengerparton az ágyuk s az ágyuzás estig egyfolytában tarott, de ezuttal nem az angol hadihajók ágyui bömböltek, hanem a német nehéz ágyuk szólaltak meg. A németek Lombarczyde környékén nagy elszánt-sággal támadnak és rohamra menő csapattesteik a Nieuport felé vezető uton nyomulnak előre. Az időjárás kedvező, száraz, napos, esténként gyengén fagy.

Német gazdálkodás.

Berlin, február 28. Németországban nemcsak a polgári lakosságot kényszerítik a legszigorubb takarékosagra, hanem a katonaság ételmezésében is a takarékoság az uralkodó elv. A megszálló csapatok katonáinak napi kenyéradagját leszállították. A kaszárnyákban is más lesz a kenyérsztásnál az eljárás. Tudniillik nem kap minden egyes ember egy egész kenyert, hanem egy-egy szobának a legénysége a tényleges szükséghez képest kap egy vagy több kenyeret és csak annak elfogyasztása után kapnak megint újabb kenyeret. Ezzel elérik azt, hogy nem lesz kenyérmaradék. Remélhető, hogy ez a módszer, amelyet a kórházakban is bevezettek, tekintélyes kenyérmegtakarítást eredményez. Azok a katonák, akik polgároknál vannak elszállásolva, be kell hogy ériék házigazdáik ételmével s így ezek sem kapnak nagyobb adag kenyeret, mint mekkora a polgári lakoságnak van megszabva. A hadifoglyoknak sem jár természetszerűen több kenyér, mint a polgári lakoságnak. Kantinokban kenyeret árulni tilos.

Spanyolország mint békeközvetítő.

Barcelona, március 1. A spanyol miniszterelnök a lapok képviselői előtt kijelentette, hogy Spanyolországot történelmi multjánál fogva különösen alkalmasnak tartja a háboruskodó országok közötti békeközvetítésre, felő azonban, hogy a spanyol sajtó pártoskodó magatartása ártalmára lesz a közvetítésnek, ha ennek ideje elérkezik. A miniszterelnök ezért ajánlja a sajtónak, hogy a kormány példáját követve, a legszigorubb semleges magatartást tanusítsa.

Sikerült Angliát elzárni.

Londonból táviratozzák a Berlingske Tidendének: *A nagy hajósvállalatok és kiviteli cégek megszüntették az áruk behajózását, sőt nem vámozzák kivitelre szánt cikkeiket, — mert nem akad hajó, amely utra akarna kelni és a szállítási tételek megfizethetetlenül magasak. A kikötőkben nincs kirakodó munkás, idegen kereskedelmi gőzösök nem merik megközelíteni az angol kikötőket, részint az angol vizeken a német blokád miatt beállott veszedelem, részben pedig amiatt, mert az angol kormány le akarja foglalni az idegen hajókat. Az amerikai kikötőkben berakott hajók sem indulnak angol és francia kikötőkbe a túl magas szállítási tételek miatt.*

Aldeburghból jelentik: Anglia keleti partvidékén egy aknavadás hajó jelt adott a kikötőkbe, hogy a világító torony környékén két német tengeralattjáró leselkedik. A mentőállomásokról gőzcsónakokat küldtek ki, majd torpedóromboló naszádok indultak az ellenséges hadihajók üldözésére, de a hajószának nem volt semmi eredménye.

A párisi *Newyork Herald* szerint a német tengeralattjárók blokádja következtében a nyugati harctéren levő angol csapatok számára hadiszerekkel megrakott tizenöt angol szállító gőzös nem indulhat útjára.

Amsterdam, március 1. A hollandi kormány csatlakozott a skandináv államok javaslatához, amely arra irányul, hogy a semleges államok lépjenek fel együttesen az angol hajóknak visszaélése ellen, amennyiben azok csakugyan kitűzik a semleges lobogókat.

Az Enar-Reederou részvénytársaság, a mely Svédország és Hull között rendszeres hajóösszekötést tartott fenn, beszüntette járatait. Svédország összekötése Hullal az intézkedés következtében megszakadt. A német tengeralattjárók ugyanis abból a célból, hogy a Humbar-folyó torkolatánál fekvő kikötők közelében maradjanak, ott központosítják tevékenységüket, ahol a hajóközlekedés a legélénkebb. Az Enar-Reederou elhatározta, hogy a beszüntetett hajójáratok helyett északra fekvő kikötő. Middlesborough, Tyne és Warkworth felé fog hajójáratokat indítani.

A Dardanellák és a semleges államok.

Konstantinápoly, március 1. A Dardanellák erőit ma nem bombázták.

Konstantinápoly, március 1. A Tanin jelenti február 28-iki kelettel: Az anatóliai Orchanie és Kumkale, valamint a Dardanellák ruméliai partjain fekvő Ertogrul erőd február 25-iki bombázásánál a törökök vesztesége mindössze tizenkét halott volt.

Az Agamemnon páncélos cirkáló és más ellenséges hajók megsérültek, egy hajón pedig tüz ütött ki.

Róma, március 1. A Dardanellák bom-

bázását az itteni politikai körökben a legnagyobb érdeklődéssel kísérik. Az angol lapok tudvalevően azt jelentették, hogy a szövetségesek, mielőtt a Dardanellák bombázásához kezdtek volna, megnyugtató / kijelentéseket tettek Rómában az akciójuk célja felől. Mértékadó helyen ezt a hírt nem erősítették meg, de nem is cáfolják. Az estilapok azt mondják, hogy az olasz kormány a Dardanellák kérdésében érdekelt hatalmakkal a legszorosabb érintkezésben van és nem lehetetlen, hogy Anglia, tekintettel arra, hogy a Dardanellák forszírozása a semleges államokra is a legnagyobb fontossággal bír, közölte szándékait Rómában is. Bizonyos, hogy az egész akció és Görögország csöndes együttműködése már régebb idő óta elő volt készítve és hogy az olasz kormány abban a helyzetben volt, hogy e fontos kérdésben a maga álláspontját is tudassa az érdekeltekkel.

Athén, március 1. Nagy felháborodást keltett az a pétervári hír, hogy Oroszország el akarja foglalni Konstantinápolyt. A félhivatalos *Patris* erről cikkezve, azt fejtegeti, hogy a közös veszedelem következtében Görögországnak Törökországgal jó szomszédi viszonyban kell lennie, miután az utolsó időkben támadt félreértéseket sikerült békésen eloszlatni. Egész Európára nézve nagy veszedelmet jelentene, ha Konstantinápoly orosz kézre kerülne. Megfoghatatlan, hogy az oroszok, mikor olyan háborúba keveredtek, a mely az egész cári birodalomra nézve könnyen végzetessé válhatik, Konstantinápoly meghódítására gondolnak, holott inkább azért kellene aggódnok, hogy jelenlegi birtokállományukat megtartsák. Kétségtelen, hogy Oroszország nincs megelégedve Görögországgal, mert a német diplomácia közvetítésével békésen simította el Törökországgal támadt konfliktusát.

Küzdelem a Dardanellákért.

Rotterdam, március 1. A *Times* katonai munkatársa foglalkozik azzal a két tervvel, amely most az entente-körökben felmerült. Az egyik a német tengerpart megtámadását, a másik pedig a Dardanellák partjaira való csapatszállítást tervezi. A cikkíró az utóbbit tartja könnyebben keresztülvihetőnek. Ha az angolok, — írja, — a német tengerpartot akarják megtámadni, akkor a támadó seregnek jóval nagyobbak kell lenni, mint a német védekező seregek, tehát ez a harc nem volna előnyös az angolokra. Viszont a másik terv keresztülvitele a törököknek jóval nagyobb haderejét kötné le, mint az angoloknak. Szakértő angol hajóskörökben nem várnak eredményt a Dardanellák bombázásától. Ha sikerülne is a külső parti erődöket halomra bombázni, ez még távolról sem jelentené azt, hogy a hadihajók bemehetnek a szorosba, mert előbb a Gallipoli földnyelv valamennyi erődjét el kellene pusztítani. Tapasztalat bizonyítja, hogy a szárazföldi erődök bombázása hadihajókról sikerre nem vezethet.

A Suez-csaforna mellett.

Turin, március 1. A *Stampa* jelenti Kairóból: Egyre több jel szól amellett, hogy a törökök a Szezi-csaforna irányában új előnyömlésre készülődnek. A törökök naponta támadásokat intéznek az angol járőrökre. Ezek a támadások egyre terjeszkednek és lassankint az egész front területére ki fognak terjedni. Azt beszélnek, hogy Maxwell tábornoknak, az angol főparancsoknak visszahívása kiűzőben áll. A tábornok működését nagyon súlyosan bírálják.

Sebesült hadifoglyok Oroszországban.

A Stockholmban megjelenő *Aftonbladet* kivonatossan közöl egy levelet, amelyet egy Oroszországban élő német hölgy írt és akinek alkalma van német sebesült hadifoglyok ápolásában segédkezni. „Fogalmat sem tud magának alkotni arról” — írja levelében, — „mi mindenre van szükségünk a német foglyok részére.” Megható szavakkal kéri ismerőseit, hogy ezek számára küldjenek harisnyát, kendőt, trikót stb.; de pénzre is sürgős szükségük van, főleg a már felgyógyult betegek részére, akiket Szibériába küldenek. „Mindent, ami a német tisztelnél és katonáknál pénz vagy egyéb érték volt, elloptak, gyűrűket és egyéb értéktárgyakat elvették tőlük. Az orosz kormány által nekik kiutalt zsoldból egy kopeket sem kaptak kézhez. A viszonyok egyenesen leirhatatlanok. A foglyok között azt a különbséget csinálják, hogy a németeket Szibériába a szlávokat pedig Asztrachánba és Kostromába küldik. A németeket azonfelül persze a legnyomorúságosabb kórházakban helyezik el. A levélíró hölgy csodálattal viseltetik a német foglyok magatartása iránt. „Strammok, tartózkodóak és előkelők. Ha szeretetadományokat osztunk ki, a németek erős kézzorítással és csillogó szemmel azt mondják: Köszönöm! Az osztrák foglyok mindig gavallérosan ezt mondják: Küss die Hand! és az osztrák szlávok: Csókolom a ruhája ujját!... Az embernek az a benyomása, hogy lelkiileg mindannyian szenvednek; de azért a német tiszték sohasem levertek. Mindnyájan telve vannak bizalommal, sőt néha humorosan fogják fel sorsukat. Csak amikor arra kerül a szó hogy többet nem vehetnek részt a harcban, dühösekké válnak”.

Egy másik levelében ez a hölgy új foglyok érkezését írja le: „Az egyik kocsiiban egy német tiszt feküdt, akinek át volt löve a tüdeje. 15 fok hideg mellett egy hálókabát volt az egyetlen takarója. Egy másik kocsiiban is valósággal lehetetlen állapotok uralkodtak. Kizárólag súlyosan sebesültek voltak abban és a legtöbbször a köpönyegén kívül más takarója nem volt; reszkettek a hidegtől. A legborzasztóbb azonban az volt, hogy mire elhíhez a kocsihoz értünk, már elosztogattuk a szeretetadományainkat. Mind mezitláb voltak. Az egyiknek egy mellényt adtunk, hogy abba csavarja a lábait, másoknak különböző gyapjuneműt... Azután elmentünk a kórházba, a melyben az ujonnan érkezett sebesült foglyok számára helyet csináltak. Ostabóság volt-e, vagy kegyetlenség, de tény, hogy súlyosan sebesülteket elküldtek, ellenben olyanokat, a kik már teljesen felépültek, ott hagytak”.

Adakozzunk az ingyentejre!

Vendéglőben

KÁVÉHÁZBAN

Fűszerkereskedésben

Csemegeüzletben

MINDENÜTT KÉRJEN HATÁROZOTTAN

SZT. ISTVÁN

duplamalátasört.

Csak ez az eredeti, a valódi!!!

ÓVAKODJÉK

az UTÁNZATOKTÓL!!

HIREK

oooo

Petőfi lelke.

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Csak a veséjét most ne engedd!
Dögrováson a muszka rémség,
Most mi eszük meg, nem a tetvek.
Hóhérpalástját fázva rántja
Petyhüdt nyakába már a kerge cár —
Varsó fölött a gépmadár dalában
Petőfi lelke jár.

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Nézd már, hogy kapkod fűhöz-fához.
Barmai fogytán azt remélte:
Nyakunkra majd sárga kutyát hoz.
A sárga kutyák ide nem érnek,
Fullasztja őket messzi tengerár
Az óceánok dörgő viharában
Petőfi lelke jár.

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Csak a veséjét, a hogy szoktad.
Halik már a halálhördülése
Ólujukba pörkölt vadkanoknak.
Vadjai között rémülettel
Vonszolja roncsát nyomorék Petár —
Belgrád fölött a bombák robajában
Petőfi lelke jár.

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Vesztébe ront a halóz-csorda.
A piramisok tetején is
Zászlóját a próféta bontja.
Hurrá, testvérünk lett a számum,
Melyben fuldokolik már a britt betyár,
A sivatag fekete szelében
Petőfi lelke jár.

És mindenütt, hol elnyomott sir,
És mindenütt, hol rabtartó röhög,
Észak sarkától a Tüzföld fokáig
Lelkét szikrázzák uj üstökösök.
És mindenütt, hol a zsványság ellen
A jog nevében dörren egy mozsár,
Emésztő tűzben, bosszuló fegyverben
Petőfi lelke jár.

Hurrá, testvér, csak most szorítsd még,
Rontunk rája énekelve!
Velünk az Isten s minden szentség,
S velünk harcol Petőfi lelke.
S ha úgy akarja Végzet-ur
S rablók golyója minket is talál —
Hurrá, testvér, a menyországban is
Petőfi lelke vár!
(Przemysl)

GYÓNI GÉZA.

— **A király egészsége.** Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse hiteles értesülése alapján közli, hogy öfelsege a lehető legjobban érzi magát és noha az utóbbi napokban hideg volt s gyakran esett az eső, a király minden délelben hosszú sétákat tett a schönbrunn parkban.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter *Piukovich* Ilonát és *Polczner* Erzsébetet a szegedi állami polgári leányiskolához rendes tanítónővé, a X-ik fizetési osztályba való beosztással, kinevezte.

— **Tisztelgések az új főkapitánynál.** Szalay József dr rendőrkapitánynál hétfőn délelőtt *Szeri* Károly rendőrtiszt helyettes vezetésével tisztelgett a rendőrlégénység. Kinevezése alkalmából üdvözölték a főkapitányt és egyben arra kérték, hogy tekintettel a mostani viszonyokra, pártolja a drágasági pótlék

íránt benyújtott kérelmüket. A főkapitány megígérte, hogy a jogos kérelmet támogatni fogja. A Tüzlőtő Testület elnöksége *Pálffy* Antal vezetésével délelben tisztelgett Szalay József dr-nál. Fölkérték a főkapitányt, hogy a testület elnöki tisztségét vállalja el. A főkapitány elfogadta a följajánlott tisztséget.

— **Közgyűlés.** A szegedi önkéntes tüzlőtő testület rendkívüli közgyűlését március 7-én, vasárnap délután három órakor tartja meg. Elnököt és diszelnököt választanak.

— **A tengeri maximális árát nem állapítják meg Szegeden.** Megirtuk szombati számunkban, hogy *Somogyi* Szilveszter dr polgármester elnöklésével ülést tartott az élelmiszerek makszimális árát megállapító bizottság és a tengeri árszabályozásával foglalkozott. A földmívelési miniszter legutóbbi rendeletében ugyanis arról értesítette a közönséget, hogy március 1-ig, harminc koronás áron veszi meg a tengeri mázsáját, aminek Szegeden 23 korona volt a makszimális ára. Így a közönség nem juthatott tengerihez és ezért a bizottság abban állapodott meg, hogy *Bokor* Pál polgármester helyettes felutazik Budapestre és a minisztériumban felvilágosítást kér arra vonatkozólag, hogy lokális viszonylatban emeljék-e a tengeri makszimális árát. A polgármester helyettes a bizottság vasárnap ülésén beszámolt utjának eredményéről. A földmívelésügyi minisztériumban azt a felvilágosítást adták, hogy a város egyelőre ne állapítsa meg a tengeri makszimális árát. A bizottság vasárnap ülésén így határozott.

— **Worsikovszky Károlyné kitüntetése.** A szegedi Vörös-Kereszt Egyesület választmányának elnöknőjét, lovag *Worsikovszky* Károlynét szép kitüntetés érte. *Ferenc Salvátor* főherceg és *Mária Valéria* főhercegnő meleghangu levél kíséretében elküldték az elnöknőnek névaláírásukkal ellátott kettős arcképüket, a Vörös-Kereszt Egyesület érdekében kifejtett buzgó működésének elismerésül. A levélben *Ferenc Salvátor* főherceg, mint az önkéntes egészségügyi ápolás legfőbb vezetője, elismerését fejezi ki *Worsikovszky* Károlyné eddigi működéséért.

— **Felszentelték a 46-ik ezred zászlóját.** A 46-os katonák zászlót kérték Szeged közönségétől. A zászlóra szükséges pénz már összegyűlt és a zászló el is készült Pádurai Szent Antal képével. Vasárnap déli 12 órakor szentelték fel a 46-osok zászlóját a felsővárosi templomban. A szertartást *Kiss Gyula* apátplébános végezte.

— **A Hét Szalay Józsefről.** *Kiss* József lapja legírsebb számában közli *Szalay* József dr arcképét s a szerkesztő *K. J.* jelzéssel a következő jellemző sorokat írja:

Ez a kerek, tatárfejű, tiszta, mosolygós szemű fajmagyar az új szegedi főkapitány. Távolról nézve sem látszik nagyon félelmesnek és láttára az ember mindenre gondolhat, csak a híres Ráday-korszakra nem; de ha szóba állt veled, úgy találod, hogy közelebb áll a szobatudóshoz, a német professzorhoz, mint a rendőrkapitányhoz. Szalay József hivatalos működésében szigorú, pontos, kemény legény, szabad óráiban azonban könyvgyűjtő, amatőr, polihisztor, schönggeist, európai műveltségű férfiú, amellet a megtettesült szerénység és egyszerűség. Német egyetemeket járt és a tiszai metropolisban gyökerezik. Könyveket írt és megőrizte tiszta, hamisítatlan látását az élet iránt. Az ország második városának főkapitánya, úgy tetszik, némi lelki rokonságban áll a mi társadalmi erényekben bővelkedő Bodánkkal, aki a világ legfinomabb diplomatája és legkedvesebb embere. Tavaly, Becskerekre utaztomban, megállottam kapujában és tőle kérdeztem meg az utat. Okosan és szépen igazított utba. Akkor még csak helyettes rendőrfőkapitány volt. Még be is kvár-

télyozott, de nem a maga helyiségeiben, hanem egy nagyon finom szállóban, melynek a nevét elfelejtettem. De felejtethetlenül él bennem a benyomás, melyet reám tett ez a szityya magyar. Ha még egyszer Becskerekre utazom, megint csak tőle fogom megkérdezni az utat.

— **Börtönre ítélt közhonvéd.** A szegedi honvédhadbiróság ma *Frenc* Mózes sistaveczi születésű román földműves, a lugosi honvédegyalozozred kötelékébe tartozó közhonvéd bünygyét tárgyalta, aki öncsonkítással volt vádolva. A tárgyalást *Kőhegyi* dr. hadbírószázados vezette, a vádat *Szende* Vilmos ügyész képviselte. A vádirat szerint *Frenc* Mózes a múlt év október havában jobb fülébe valami maró folyadékot öntött, amitől füle kisebesedett és olyan mértékű sérüléseket szenvedett, hogy huzamosabb ideig kórházi kezelésre szorult. A vádlott tagadta a terhére rótt cselekményt, azt vallotta, hogy egy bajtársa ütötte fültövön, amitől az megdagadt és később genyenedni kezdett. A katoná orvosok annak idején közép-füllobot állapítottak meg, a betegség lefolyása normális volt és semmi gyánusát nem észleltek. A tárgyalás folyamán kihallgatott tanuk azonban beigazolták a bűncselekményt, mire a bíróság *másfél évi börtönre* ítélte a vádlottat.

— **Gyóni Géza a világsajtóban.** A honi sajtó munkásai előtt ismeretes, mily nehéz a mostani világháborúnak legjelentékenyebb költőjének: *Gyóni* Gézának egy-egy versét fővárosi sajtónkban elhelyezni. A költő hősnak azonban bizonyára vigasz, egyuttal fényes elégtétel, hogy a berlini sajtó nemcsak tudomást vett az ő kimagasló költői működéséről, hanem egyik-másik versét kitünő német fordításban hozza is. Legutóbb a *Berliner Tageblatt* közli az egyik versét a következő *S. M.* jelzésű bevezetéssel:

— Egy ifjú magyar költő, *Gyóni* Géza, aki ez idő szerint mint káplár a körülfárt *Przemyslben* van, az ostromzár hónapja alatt egy kötet verset írt. A kis könyvet *Przemyslben* nyomták és olyan nagy a kelendősege a katonák között, hogy megérte a tizedik kiadást (egy-egy kiadás ezer példány). A költő tiszteletdíjából 5000 koronát adományozott a harcban elesettek özvegyei és árvái számára. Néhány példány a repülőgép ma már nem szokatlan utján elkerült Magyarországra is. Egyik dalát itt hozzuk szabad német fordításban.

Ezután a *Berliner Tageblatt* leközi *Gyóni* Géza egyik sikerült, hangulatos, hazafias költeményét.

— **Amire lázasan készül a clevelandi magyarság.** Amerikai lapot olvasni mostanában s magunkba szívni a szabad, békés boldog élet levegőjét, felüdítő élvezet. Nem mint-ha nem találnók meg benne a véres európai háború híreit. Megleljük a nagy újságlepedőkön az összes harctéri jelentéseket, a francia, angol mellett a németet és a mieinket is. De ezek a híradások is olyan amerikai izüen, oly fantasztikus illusztrációk kíséretében nyernek feltálatást, hogy az olvasó fülében a nagy élet-halál harc dübörgése oly idegenül, furcsán hallatszhat, mint amilyen idegen csendése volt a mi fülünkben például a tripoliszi harci jelentéseknek. De hisz ezen nincs is csodálni való. Amerika messze van s ma még messzebb, mint valaha. Amikorra a nagy háború hírei a távoli kontinensre érnek, nem érezni már ki belőlük a nemzetek halálos viasszkodását, menekülők jajszavát, elesettek hörgését s özvegyek és árvák sirását. A béke, boldog Amerikában azután ilyen hírt is hozhat a *clevelandi* magyar újság:

Lázás készülődés

észlelhető a magyarság körében a *Clevelandi Magyar Önképzőkör* által arcos- és jelmez-bájjára, mely február 1-én, hétfőn este 8 órakor fog lezajlani derűs hangulatban. Legszebb díjak női és férfi jelmezesekeknek.

A clevelandi magyarság tehát lázasan

készülődött. Álarcos-bálra készülődött lázasan. A clevelandi magyarok mulattak február 1-én, csintalan tréfákat üzhettek a nagy jelmezbálon, amíg az ó-hazában a Kárpátokban, az ország kapuinál áll a véres bál. Távoll áll fölünk hogy szemrehányásokat tegyünk a clevelandi véreinknek. A clevelandi magyar bál csak a két egymástól oly távoli magyar közti ellentétet mutatja. Amit lehetett, megtett az amerikai magyarság a régi hazáért. Katonáknak nem jöhettek, fegyverrel nem állhattak küzdő testvéreink közé, más módon éreztették tehát, hogy a szívük a messze idegenben is az ó-hazáért dobban: gyűjtést indítottak az elesettek özvegyei és árvái részére. A gyűjtés már eddig is szép eredménnyel járt. Február 1-én táncoltak véreik fölségélyezésére! Ennél többet nem áll módjukban tenni.

— **A Szabadoktatási Egyesület háborus előadásai.** Vasárnap délután a városháza közgyűlési termében a tizenhetedik ismeretterjesztő népies előadását tartotta meg a Szegedi Szabadoktatási Egyesület. Ez alkalommal *Deák* Dezső polgári iskolai tanár, *Magyarország a világháboruban* címmel tartott értékes előadást. Az előadáson megjelent Fellebaráti Szövetség *Galler* Kristóf ajánlatára elhatározta, hogy a gyári munkásosztály részére munkáskerteket fog létesíteni. Az előadáson nagyszámu közönség jelent meg.

— **Hadifoglyok részére pénzküldeményeket — sürgőnyileg is — közvetít May R Miksa bank- és váltóüzlete.**

SZINHÁZ MŰVÉSZET

0000

MŰSOR:

KEDDIEN: *Gombaszögi Frida* vendégfelleptével bérletben leszállított helyárrakkal *A kapitányné*, vigjáték. (Páratlan $\frac{3}{4}$ -os.)

SZERDÁN: *Gombaszögi Frida és Törzs Jenő* vendégfelleptével bérletben rendes helyárrakkal *Farkas*. (Páros $\frac{1}{2}$ -os.)

CSÜTÖRTÖK: *Gombaszögi Frida és Törzs Jenő* vendégfelleptével, bérletben, rendes helyárrakkal *Sárga lilium*, vidéki történet. (Páratlan $\frac{2}{3}$ -os.)

A színházi iroda jelentése. Rendkívül érdekes vendégszereplésben lesz részünk kedden, szerdán és csütörtökön. Kedden *Gombaszögi Frida* a Magyar színház kiváló művésznője lép fel *A kapitányné* címszerepében, szerdán Molnár Ferenc világhírű mesejátéka a *Farkas* kerül színre *Gombaszögi Frida és Törzs Jenő* együttes felleptével, Binó Lajos nagyhatásu vidéki története a *Sárga lilium* csütörtökön kerül színre *Gombaszögi Frida* s *Törzs Jenő* bucsufelleptével. A keddi *Kapitányné* előadás leszállított helyárrakkal, a szerda és csütörtöki előadások a tavalyi *rendes helyárrakkal* tartatják meg. Ez érdekes vendéjáték iránt már is rendkívüli érdeklődés mutatkozik. Jegyek mind a három előadásra a nappali pénztárnál előre válthatók.

Nincs többé

bosszankodás és kellemetlen kezelési költségek a házicsengő berendezésénél, ha egy **ISENGÖREDUKTOR** kapcsolat a világítási hálózatra. Kezelését s fentartást egyáltalán nem igényel.

Kapható **FONYÓ SOMA** világítási vállalkozónál **Kölcsey-utca, Wagner palota.**

Adakozzunk a Vörös Kereszt Egyesületnek!

Segítsük a hadbavonultak családjait és az elesettek hozzátartozóit!

KORZÓ MOZI

Igazgató: VAS SÁNDOR. Telefon 11-85.

Kedden, március hó 2-án

Szenzációs dánmárk dráma!

Földöntúli hatalmak.

Dráma 4 felvonásban.

Furfangos gavallér.

Vigjáték

és új kísérő műsor.

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

RENDES HELYÁRAK.

Jászai Mari

Korzó-moziban.

Bemutatásra kerül
március 5., 6. és 7-én

A tolonc.

Népszinmű 3 felvonásban.

Irta: TÓTH EDE.

Filmre **Dr. JANOVICS**
alkalmazta: **JENŐ,**
a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója.

Jegyek előre válthatók a
nappali pénztárnál.

Háborus epizódok.

(*A póttartalékos és két ur.*) Katonáéknál: póttartalékos, civilben: főgimnáziumi rendes tanár egy erdélyi városban. A háboru első napjától kint volt a haremezón s csak a napokban került vissza tüdőcushuruttal. A nyílt parancs, amit a táborig kórházban, az orosz lengyelországi Novoradomszkban kapott, Nagyszébenbe, hadtestének a székhelyére dirigálta. A napokig tartó utazás azonban nagyon megviselte a szervezetét és Szegeden kiszállott. A pályaudvari üdülő állomásról a felső ipariskolai kórházba utasították. Itt a katonaeorcs megkérdezte:

— Mi a neved? (Hiszen csak egy csillagos freiter a tanár ur!)

Megmondja.

— Születési helyed? stb. stb. Utolsó kérdés:

— Mi a bajod?

A gefreiter ur megmondja betegsége *latin* nevét. Az orvos elesodálkozva kérdi:

— Honnan tudod ezt az elnevezést?

— Annyit csak tud egy intelligens ember!

— Hát mi vagy te civilben?

— Állami főgimnáziumi tanár!

— Hát nézze, kedves barátom, majd inok magának stb.

A következő nap ugyanez a beteg elkezdte egy elismert szegedi belgyógyászhoz, aki most szintén katonai szolgálatot teljesít. Megkezdődik a sablonos vallatás, de magázva.

— Mi a neve? születési helye? Mi a baja? stb. stb.

— Hogy került ide Szegedre?

— Már nem bírtam tovább az utat, amihez talán hozzájárult az is, hogy itt lakik a sógorom.

— Ki a sógora?

Megmondja; az orvos pedig felkiált:

— Hja, az nekem kedves jó barátom!

— Ó utasított ide!

— Maga micsoda civilben?

— Állami főgimnáziumi tanár!

— Igen? Hát tudod, kedves barátom, majd inok neked stb.

A két orvos közül egyikőtől sem tagadható meg, hogy a beteggel szemben uri módon viselkedett. Csak azt bajos eldönteni, az viselkedett-e uribb módon, aki a tegezést átfordította magázásra, vagy az, aki magázva kezdte, de tegezve folytatta.

(*A bosnyák.*) Főülvizsgálat folyik a kaszárnyában. A kórházból a bizottság elé utasított legényeket nézi végig a törzsorvos. Egy-egy kórházi jelentést fölmenel az asztalról s behivatja az illető katonát az előszobából. Egyszerre egy beteg bosnyák vitézről szóló kórházi jelentés kerül sorra. Az van benne, hogy a beteg mankók nélkül nem tud járni.

— Hívja be azt a bosnyákot — szól az ajtónál álló altisztnek.

Az altiszt kiszól az előszobába s a következő pillanatban belép egy bosnyák katona. Kieményen a törzsorvos elé lép és megáll előtte.

— Menjen a szoba sarkába! — szól rá az orvos.

A bosnyák megfordul a sarkán és odamegy.

— Jöjjön vissza!

Viszajön.

— Menjen még egyszer a sarokba.

A bosnyák odalépett, mire a törzsorvos visszahívja és rácsap a kórházi jelentésre.

— No, de ilyen ostobaság. Hiszen ez az ember úgy csapkodja a lábát, hogy öröm. Nem értem, mit akarnak azokkal a mankókkal!

Csendesen megszólal most az ajtónál álló altiszt:

— Jelentem alássan, egy másik bosnyák is van kinnt, két mankóval.

Egyik aradi lapban a következő hirdetés jelent meg:

Mindent a hazáért.

Polgártársak!

Im hazafiúi szívvvel fordulok hozzátok s kérlek titeket, hogy legyetek velem együtt segítségére szegény hazánknak. Én ezennel kötelezem magam, hogy a legelőször árban minden temetést, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig elvégzek. És a teljes árnak 5 százalékát a hazá oltárára adom. Magyar-Pécska, 1914. november hó.

Hazaifiúi tisztelettel

Csaffás Kálmán
temv.**Az orosz kéz Romániában.**

— Moldován Gergely dr. könyve. —

Egy könyv jelent meg Kolozsvárott, melynek címe *Az orosz kéz Romániában*. A könyv szerzője *Moldován Gergely* dr. kolozsvári egyetemi tanár, a romániai és a magyarországi románság politikai és kulturális kérdéseinek egyik legalaposabb ismerője.

Hogy mit tárgyal a könyv, azt már címe is mutatja. Hangja az első oldaltól az utolsóig higgadt, megfontolt. Minden mondata a történelemben gyökeredzik és a történelem alapján bizonyít. Ezt a könyvet el kell olvasni *minden magyarnak*, de el kell olvasni *minden románnak* is. Érdemes munka volt a megírása és érdemes munkát végezne az is, aki a művet lefordítaná román nyelvre. Egyaránt okulhatnának belőle a hazai és a román királysági románok.

Az orosz kéz Romániában *minden átkos, irtó munkát végzett*. Ezzel tisztában volt minden időben nem egy román fejedelem és nem egy román politikus. *Károly* román király, a független román állam megteremtője szóval s írásban is mindenkor hirdette, hogy a független román királyságnak csak egy veszedelme van, mely mint damokleszi kard lebeg fölötté és ez az *orosz ideál*. Ez az orosz ideál az, mely Romániában annyi bajt idézett fel s nem egyszer végpusztulás elé állította ezt a virágzásra és fejlődésre érdemes dunai államot.

Konstantinápoly elfoglalása ugyan a törökökkel szemben való hódítás, de az ut a Boszporushoz *Románián át vezet*. Azért tehát a cárizmusnak az volt elsősorban a célja, hogy a román fejedelemségekre tehesse rá a kezét. Ezerhatszázhatvanélektől kezdve különböző időszakokban *hatszor szállották meg az oroszok a fejedelemségeket* s erre mindig különböző ürügyeket találtak.

Az oroszok sohasem vonultak ki önként a román területről. Mindig valamely rajtuk kívül álló körülmény kényszerítette őket arra. És amikor a legutóbbi orosz-török háborúban Románia Oroszország mellé állott, az egy galád orosz csíny következménye volt. Ugyanis *az orosz hadak egy nap ellepték Romániát és beözönltek Bukarestbe, mielőtt a román képviselők még dönthettek volna arról, hogy az ország részt vegyen-e a háborúban?* Az orosz fegyverek csörgése mellett Románia kénytelen volt belegyezését megadni. Az orosz katonai diktatura alá került. A fejedelem pedig nem mint önálló román fejedelem, hanem *mint orosz generális küzdött az orosz cár seregében* — bár saját csapatai élén — a törökök ellen.

A háború alatt nagy volt a román nép szenvedése és megaláztatása. Az orosz kozákok kényükre-kedvükre jártak az országban, rekviráltak, loptak és semmi magántulajdont nem tartottak becsületben. A megaláztatásokból a legnagyobb rész Károly fejedelemnek jutott ki. Mikor pedig vége lett a háborúnak, az orosz hadak hosszabb ideig pihenőt tartottak Romániában és mikor a békepontokra vonatkozólag nézeteltérések támadtak — különösen *Besszarábiát* illetően — nagyon kevéssé múlt, hogy az oroszok nem fegyverrel fordultak házigazdáik ellen, hogy a gravicái hősöknek igazi orosz módon fizessenek.

Azonban a szívós román állam Károly bölcs vezetése mellett ezt a csapást is kibirta.

Ezek után remélhető, hogy a közönség széles rétegeiben mind tömegesebben fognak elhunyni, hogy a hazafias felhívásnak tehetőségükhöz mértén eleget tegyenek.

*

(*A népfőlkelő problémája.*) Egy puha ur, aki mindeddig mint számfeletti népfőlkelő védte a jó meleg kávéházban a hazát, most megkapta a behívóját.

— Megyek fiuk én is — mondta borongva — s hozzá milyen rossz időben. Adjatok tanácsot, mit vigyek magammal?

— Bátorcságot — mondta neki a kávéházi szomszédja.

Az oroszok kitakarodtak és Románia a monarchia és Németország segítségével elérte azt, hogy valóban *önálló* és királyság lehetett. — Károly királynak nagyon keserű tapasztalatai voltak az orosz jóakaratra vontkozólagnak és azért fordult el teljesen az oroszbarát politikától. Haláláig hi maradt magatartásához és ezt a politikáját követendő *példaképen* hagyta utódjára, *Ferenc Ferdinánd* királyra.

Károly király halála után az orosz kéz csak három napot engedett a gyász számára, aztán újból felvette a küzdelmet hatalmának a román területen való érvényesítéséért. Ez a pokoli munka pedig volt: kiméletlenül összerombolni a nagy király politikai hagyományait, belenyulni a román állam bel- és külügyeibe, megsérteni az ország függetlenségét és abbéli szabadságát, hogy ügyeit önmaga, minden külső befolyástól mentesen önállóan intézhesse.

És a cárizmus ismét megtudta találni a románok között a maga szekereinek előretolóját. Egyszerre nagy szerephez és fontos szökhöz jutottak a *Mille, Filipeszkü, Janesku, Honigman, Fagure, Fermo, Pizan's*, valamint a

velük egyivásu politikusok és újságírók. Hogy ezek kik és hogy hány próbás férfiak, azt viselkedésükből ugyszólván minden újságolvasó eléggé tudhatja. Szereplésüket *Moldován Gergely* azonban olyan részletesen, olyan tisztán világítja meg könyvében, hogy valamenyen leleplezve állanak mindenki előtt. Azért izgatnak Oroszország mellett, mert *pénzt kaptak*. A könyvnek ez a része különös figyelmet érdemel és nagy súlyú kijelentések és bizonyítékok egész sorozatát tartalmazza.

Szó van azonban a könyvben a románságnak nemcsak romániai, hanem magyarországi árulóiról is. A magyarországi román nemzeti liga a helyzet igaz felismerése mellett méltán hangoztatja manifesztumában, hogy *aleszámlolás órája elérkezett*, de nem oly értelemben, ahogy azt a muszkák barátai gondolják, a magyarok és a németek ellen, hanem a minden emberi érzésből kivetkőzött *oroszok ellen*, akik mintha a keleti román elem elpusztítását tüzték volna ki céljukul. Így ir a liga és ebben igazuk is van, mert hiszen az oroszok politikusai nem egyszer hangoztatták már, hogy Romániát apró részekre darabolva, könnyű volna eloroszosítani. A magyarországi román liga álláspontjával elentétbe helyezkedtek azonban *Lukács László*, akit a románok a „papa draculi”, ördög papja néven ismernek és akinek sok piszkos ügye van s méltó társa neki *Goga Oktavián*. Ezek azonosítják magukat a romániai megfizetett orosz barátokkal.

A románság szerencsése azonban az, hogy többsége nemcsak Magyarországon, hanem a tulajdonképeni román királyságban is meg van győződve arról, hogy az orosz mint a multban, most is álnok szándékkal közeledik hozzájuk. Hogy ez tényleg így van, *Moldován* egyetemi tanár könyve félre nem értetlenül kifejti. Ezt a könyvet mindenkinek el kell olvasnia, aki a dolgok szövevényében tisztán akar látni. Ez a könyv a román nemzet igazi aspirációinak foglalatja, a románság helyes politikai irányának bibliája.

53.680. sz.
1915. II.

Hirdetmény

a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

A magyar szent korona országai területén bel- és külföldiek által ipari, kereskedelmi, pénzforgalmi, szállítási s bármilyen más haszonhajtó célból nyereségre alakult, vagy üzletben tartott s nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek üzleti jövedelmeik után, amennyiben ezek a bányaadóról szóló törvény határozományai alá nem esnek, az 1875. XXIV. törvénycikkben meghatározott elvek és szabályok szerint adóznak.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek igazgatói vagy ügyvezetői a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) az 1915. évi március 15—31. közötti időben benyújtandó üzleti jövedelembevalláshoz a részvények utáni osztalékok, illetőleg kamatok felosztására és kifizetésére vonatkozó közgyűlési határozatnak szabályszerűen hitelesített kivonatát s a vállalat, egyesület jövedelmi mérlegét (nyereség- és veszteség-számláját) csatolni tartoznak. Ha a jövedelem mérlegben más községekben lévő ily fióküzletek jövedelemei is befoglaltatnak, e körülmény a fióküzletre eső jövedelemnek kiütetése mellett a bevallási iven megjegyzendő.

Az adóalap helyes megállapítása céljából a vállalomáshoz csatolandó még:

1. a vállalat tulajdonát képező állampapírok és egyéb adómentes értékpapírok jegyzéke;
2. az üzleti költségek részletes kimutatása;
3. a közgyűlési határozatnak a behajthatlan követelések törlesztésére vonatkozó kivonata.

Mindazok a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek, melyeknek igazgatóságai a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója alá tartozó jövedelemforrásokat az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlanul mondják be vagy eltitkolják avagy hamis valomást adnak, az adótárgynak egészben vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt az 1909. évi XI. t.-c. 93. (az 1913. évi 50.000. sz. hiv. összeállítás 201.) §-a értelmében büntetettek.

Szeged, 1915. évi február hó.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

**Csütörtökön, pénteken,
szombaton és vasárnap**

Hegedüs Gyula

fellép

az Urániában.

Értesítés.

A sörgyártás terén tekintetbe jövő összes nyersanyagok, ugyszintén az összes üzemanyagok kivétel nélküli folytonos áremelkedése egyrészt, a gyártás körüli összes üzemköltség rohamos emelkedése, másrészt a kőbányai összes sörfőzdeket arra kényszerítik,

hogy sörgyártmányaiknak árát 1915. évi március hó 1.-vel általánosan fölemeljék:
és pedig

**a hordósör árát hl.-kint 8 koronával,
a palaeksör árát, még pedig
a kis üvegeset üvegenkint 3 fillérrel,
a nagy „ „ 4 „**

A magas kormány által a legutóbbi időben kibocsájtott és közismert rendelet a malátagyártást és ezzel a sörgyártást is oly mértékben korlátozta, hogy előreláthatólag a sörfőzdeké képtelenek lesznek a keresletnek eleget tenni. A sörgyárak mindazonáltal azon lesznek, hogy a t. vevők, illetve fogyasztók szükségletét és pedig elsősorban azokét, kik az üres hordók és palackok gyors és pontos visszaküldéséről gondoskodnak, a lehetőséghez képest kielégítsék.

Kiváló tisztelettel

Hutter-Ferenesevits,

az Első Magyar Részvény-Sörfőzde
főraktárosai,

Brecher Albert,

Dreher Antal sörfőzdéi R.-T. képviselője,

Rosenfeld izidor,

Haggenmacher kőbányai és budafoki
sörgyárak R.-T főlerakata,

**Kőbányai Polgári Sör-
főzde szegedi raktára,**

Schorr Ottó,

Fővárosi Sörfőző R.-T. főraktárosa,

Sigmond Testvérek utóda
sörraktáros.

**Temesvári Polgári Sör-
főzde szegedi főraktára.**